

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชาย
ที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
DETERMENANTS OF CONDOM USE BEHAVIOR AMONG MEN
WHO HAVE SEX WITH MEN, MUEANG DISTRICT,
CHIANG MAI PROVINCE.

นันทิดา ศรีจันทร์¹, สายหยุด มุลเพ็ชร² และ สามารถ ใจเตี้ย³

Nanthida Srijan¹, Saiyud Moolphate² and Samart Jaitae³

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถนนช้างเผือก ซอย 4 อำเภอเมืองเชียงใหม่ เชียงใหม่ 50300^{1,2,3}

Chiang Mai Rajabhat University 202 T. Chang Phuak, Soi 4, Amphur Muang, Chiang Mai 50300^{1,2,3}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบตัดขวาง (Cross-sectional survey study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยและทำนายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 383 คน ซึ่งได้จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์ ยามาเน่ กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ความคลาดเคลื่อน 5% จากจำนวนประชากรกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย จากการคาดประมาณประมาณ 9,199 คน เก็บข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม พ.ศ. 2559 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบต่อเนื่อง (Consecutive Sampling) จนได้กลุ่มตัวอย่างครบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามกรอบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีการทดสอบความเชื่อมั่นในแต่ละด้าน คือ ทศนคติ บรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงด้านความเชื่อ และด้านแรงจูงใจ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.80, 0.80 และ 0.85 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำนายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย โดยใช้สถิติ Binary Logistic Regression

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย มีอายุเฉลี่ย 27.47 ปี เคยมีประวัติการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 36.55 มีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยสม่ำเสมอ ร้อยละ 49.61 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ รายได้มาก (Adjusted OR 1.92, 95% CI 1.12 – 3.25) การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก (Adjusted OR 2.26, 95% CI 1.41 – 3.62) การรู้วิธีใช้สารหล่อลื่น (Adjusted OR 2.50, 95% CI 1.45 – 4.33) การมีทัศนคติที่ดีมากในการใช้ถุงยางอนามัย (Adjusted

¹ นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร

² อาจารย์ ดร. ภาควิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

OR 1.63, 95% CI 1.04– 2.55) บรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงด้านความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลต่อการใช้อย่างอนามัยดีมาก (Adjusted OR 2.21, 95% CI 1.10 – 4.45) และบรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงด้านแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของบุคคลในกลุ่มผู้ใกล้ชิดดีมาก (Adjusted OR 2.27, 95% CI 1.10 – 4.67)

สรุป ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลสามารถนำมาประยุกต์ในการทำนายปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้อย่างอนามัยของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ ควรมีการสนับสนุน ส่งเสริมปัจจัยของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล รวมทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้ การใช้อย่างอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก การรู้วิธีการใช้สารหล่อลื่น ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อการป้องกันและควบคุมโรคที่เกิดจากการติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งจะส่งผลให้ลดอัตราการติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่และลดการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายต่อไป

คำสำคัญ : พฤติกรรมการใช้อย่างอนามัย, ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

ABSTRACT

This research was a cross sectional survey study. The purpose of this study was to examine condom behavior and determinants of condom use behavior among 383 men who have sex with men (MSM) in Mueang district, Chiang Mai province. A representative sample was calculated by using the formula of Yamane at the confidence level of 95% and error of sampling of 5% from the estimation of 9,199 MSM populations in Mueang, Chiang Mai Province. Data collection was performed during March to May in 2016 using the consecutive sampling. The content validity of the questionnaire was checked by 3 experts and also reliability was tested and the Cronbach alpha was 0.80, 0.80 and 0.85. Binary Logistic Regression was used for inferential analysis.

The results of the study were as follows: average age was 27.47 years (S.D. 8.24). Almost the sample using condoms consistently 49.61% had a history of STIs (36.55%). The sample who had high level of income use condom more than the sample who had least income level 1.92 times with statistical significance (Adjusted OR 1.92, 95% CI 1.12 – 3.25). The sample used condom at first time sexual intercourse than those who do not use 2.26 times with statistical significance (Adjusted OR 2.26, 95% CI 1.41 – 3.62). The sample who knows how to use it lubricated properly use condoms than those who do not know how to use it lubricated properly 2.50 times with statistical

significance (Adjusted OR 2.50, 95% CI 1.45 – 4.33) The sample with high attitude toward condom use, use condom than those with moderate or least attitude 1.63 times with statistical significance (Adjusted OR 1.63, 95% CI 1.04 – 2.55) The sample with high belief of norm toward condom use, use condom than those who with moderate or least belief 2.21 times with statistical significance (Adjusted OR 2.21, 95% CI 1.10 – 4.45. And the sample with high motivation of norm toward condom use, use condom than moderate or least motivation 2.27 times with statistical significance (Adjusted OR 2.27, 95% CI 1.10 – 4.67)

The conclusion is Theory of Reason Action (TRA.) can be applied to predict the factors that condom use behavior among men who have sex with men. Subjects should be supported, promoting factors of TRA, including personal factors such as income, condom use at first sex and knowing how to use a lubricant, and to prevent and control diseases caused by sexually transmitted. This could lower infection rates of HIV and sexually transmitted infection new cases among men who have sex with men.

KEYWORDS: condom use behavior, men who have sex with men

บทนำ

ในประเทศไทย โรคเอดส์ได้ส่งผลกระทบตอลังคม และเศรษฐกิจ และเป็นปัญหาเรื้อรังที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา รวม 30 ปี ในช่วงทศวรรษแรกสามารถชะลอการระบาดได้อย่างรวดเร็ว แต่ในทศวรรษหลังมีการเปลี่ยนแปลงทางดั่งสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้วิธีการป้องกันการระบาดแบบที่เคยได้ผลในอดีตไม่ได้ผลเท่าที่ควร แม้อุบัติการณ์ของการติดเชื้อเอชไอวีมีแนวโน้มคงที่ในประชากรทั่วไป ดังเห็นได้จากข้อมูลเฝ้าระวังการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มทหารคัดเลือกใหม่เข้ากองประจำการและกลุ่มหญิงที่มารับบริการฝากครรภ์ (สำนักงานสถิติวิทยา, 2556) ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการดำเนินการ ทำให้การควบคุมการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในประเทศไทยประสบ

ความสำเร็จ อย่างไรก็ตาม พบว่าในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย (Men Who Have Sex with Men : MSM) กลับมีแนวโน้มการติดเชื้อเอชไอวีเพิ่มขึ้นซึ่งสวนทางกับประชากรกลุ่มอื่น เช่น พนักงานบริการหญิง และประชาชนทั่วไป (สำนักงานสถิติวิทยา, 2556)

ในปี 2553 และปี 2555 ความชุกของการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ประมาณร้อยละ 8.00 และร้อยละ 7.10 ตามลำดับ และในปี 2557 พบว่าความชุกของการติดเชื้อเอชไอวีเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 9.2 (คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์, 2558) ในขณะที่ความชุกของการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มประชาชนทั่วไปคือ ทหารกองประจำการ และหญิงที่มาฝากครรภ์ คิดเป็นร้อยละ 0.62, 0.61 ตามลำดับที่มีความชุกค่อนข้างคงที่ (สำนักงานสถิติวิทยา, 2556) นอกจากนี้

จากการรายงานการแผ่ระบาดของโรค การติดเชื้อเอชไอวีและพฤติกรรม (IBBS) ยังพบว่าอัตราการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายเพิ่มขึ้นสูงโดยเฉพาะในเมืองใหญ่ และเมืองท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดภูเก็ต (เพชรศรี ศิรินิรันดร์, 2556)

สำหรับจังหวัดเชียงใหม่ถือเป็นเมืองท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ เป็นศูนย์กลางการศึกษา การคมนาคม และศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่สำคัญมีการเคลื่อนย้ายของประชากรจำนวนมาก และมีกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายค่อนข้างมาก จากผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อเอชไอวีของจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 2550 และ พ.ศ.2556 พบว่า มีความชุกการระบาดของโรคติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายสูงถึง ร้อยละ 16 และ ร้อยละ 23 ตามลำดับ (สำนักโรคติดต่อทั่วไป, 2556) ดังนั้นการป้องกันไม่ให้เกิดการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายควรส่งเสริมให้มีการใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกต้อง และสม่ำเสมอในการมีเพศสัมพันธ์

ถุงยางอนามัยเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันเอชไอวี สามารถใช้ง่ายไม่ซับซ้อน หาได้ทั่วไปราคาไม่แพง (สำนักโรคติดต่อทั่วไป, 2556) หลายหน่วยงานทั้งในประเทศ (กรมควบคุมโรค) และแหล่งทุนต่างประเทศ (กองทุนโลก และ USAID) ได้สนับสนุนให้บริการถุงยางอนามัยอย่างทั่วถึงตามจุดบริการสุขภาพต่าง ๆ เพื่อการเข้าถึงได้ง่าย โดยเฉพาะในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย แต่กลับพบว่าการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักในกลุ่มดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำ ในปี 2555 - 2557 พบว่า มีอัตราการใช้อยู่ในช่วงร้อยละ 57.50 ถึง 67.21 (จิรภัทร หลงกุล,

2555; สำนักโรคติดต่อทั่วไป, 2556 ; สุปรียา จันทรมณีและไพโรจน์ จันทรมณี, 2557) ไม่ต่างกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในต่างประเทศที่มีหลายการศึกษา พบว่าระดับการใช้ถุงยางอนามัยยังอยู่ในระดับต่ำเช่นกัน (Casalino, 2014 ; Remis, 2014 ; Nyoni , 2012; Staneková, 2009)

การที่กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย มีการติดเชื้อเอชไอวีสูงขึ้นตามที่ได้กล่าวมานั้นเป็นที่ประจักษ์ว่าสาเหตุเกิดจากการไม่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก จึงทำให้มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีสูงมาก (เพชรศรี ศิรินิรันดร์, 2556) หากไม่มีมาตรการที่กระตุ้นให้เกิดการใช้ถุงยางอนามัยสถานการณ์การแพร่ในในอนาคตจะมีจำนวนผู้ติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ และส่งผลกระทบต่อภาครัฐและภาคประชาสังคม ที่ต้องดูแลผู้ที่อยู่ร่วมกันเชื้อเอชไอวีไม่ให้เกิดโรคฉวยโอกาสได้ (ศรัณย์ พิมพ์ทอง, 2554) หากต้องการให้ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีนั้น จำเป็นต้องเข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มดังกล่าว ที่ผ่านมาถึงแม้จะมีการศึกษาวิจัยในประเด็นนี้ค่อนข้างมาก แต่ในยุคโลกาภิวัตน์ สังคมและสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยเลือกใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลมาเป็นกรอบในการศึกษา ซึ่งจะทำให้เข้าใจถึงสถานการณ์การใช้ถุงยางอนามัยของ

กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในปัจจุบัน รวมถึงเพื่อการวางแผนการดำเนินงานให้แก่หน่วยงาน องค์การทั้งภาครัฐ และภาคประชาสังคมในอนาคต นำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดความตระหนักต่อการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อลดอัตราการติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ที่ผ่านมาช่องทางการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ทัศนคติและบรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิง ในการทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย ของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐาน (Hypothesis)

ปัจจัยส่วนบุคคล ทัศนคติและบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิง สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย ของชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Survey Study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จากการคาดประมาณจำนวนประชากรชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายของจังหวัดเชียงใหม่ คาดว่ามีประมาณ จำนวน 9,199 คน ทั้งที่เปิดเผยตัวตน และปกปิด โดยคาดประมาณจากร้อยละ 3 (FHI and Bureau of AIDS, TB and STIs, 2011) ของจำนวนประชากรชาย

วัยเจริญพันธุ์ อายุ 18 – 49 ปี ในปี พ.ศ. 2556 ซึ่งมีจำนวนชายวัยเจริญพันธุ์ขณะทำการศึกษานี้จำนวน 306,633 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2556)

กลุ่มตัวอย่าง ศึกษาในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีอายุ 18 – 49 ปี จำนวน 383 คน ซึ่งได้จากการ คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967) เนื่องจากสามารถระบุจำนวนประชากรได้ และมีตัวแปรผลลัพธ์ (Study Outcome) ที่เป็นสัดส่วน (Proportion) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างไม่เกินร้อยละ 5 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบต่อเนื่อง (Consecutive Sampling) มีการให้คำแนะนำชี้แจงโครงการและการขอคำยินยอมด้วยความสมัครใจในการให้ข้อมูลโดยการลงลายมือชื่อในเอกสารแสดงความยินยอมในการเข้าร่วมโครงการให้กับอาสาสมัครกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายทุกคนที่มาใช้บริการที่ศูนย์สาธิตบริการกามโรคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานองค์กรเครือข่ายและสำนักงานมูลนิธิเอ็มพลัสเก็บจนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามที่คำนวณได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จากการทบทวนวรรณกรรมตามกรอบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ที่พัฒนาขึ้นโดยฟิชไบน์และเอจเซน ในช่วง ค.ศ. 1970 – 1980 (Fishbein & Ajzen, 1970–1980) และศึกษาวรรณกรรมการวิจัยที่ผ่านมา มีทั้งหมด 3 ส่วน จำนวน 46 ข้อ แบบสอบถามส่วนที่ 1 มีลักษณะให้เลือกตอบและเติมคำแบบสอบถามส่วนที่ 2 และ 3 มีลักษณะมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ การแปลผลคะแนนโดยใช้ค่าเฉลี่ยรวมเป็นเกณฑ์

รายละเอียดแบบสอบถาม มีดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ เป็นต้น มีจำนวน 18 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ประกอบด้วย คำถามเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย การประเมินผลลัพธ์ของการใช้ถุงยางอนามัย มีทั้งหมด 10 ข้อ เป็นคำถามทางบวก 3 ข้อ และทางลบ 7 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามบรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงต่อการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย จำนวน 18 ข้อ ประกอบด้วย คำถามเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย จำนวน 12 ข้อ และ คำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง จำนวน 6 ข้อ

การตรวจสอบเครื่องมือ

แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาว่าข้อคำถามแต่ละข้อสามารถวัดเนื้อหาที่ต้องการวัดตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และใช้เกณฑ์การพิจารณาจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 2 ใน 3 ว่าแต่ละข้อคำถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และได้มีการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability test) โดยการนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ที่มารับบริการโรงพยาบาลสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมีกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 30 คน มีการทดสอบความเชื่อมั่นในแต่ละด้าน คือทัศนคติ บรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงด้านความเชื่อ และด้านแรงจูงใจ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha

Coefficient) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.80 ,0.80 และ 0.85 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การบันทึกและการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแปลผลของการวิจัยโดยใช้ทั้งสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อมูลเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลขนำเสนอโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับข้อมูลที่เป็นการจัดกลุ่มข้อมูลนำเสนอโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) การหาปัจจัยทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ใช้ Binary Logistic Regression แสดงข้อมูลโดยค่า Odd Ratio ที่กำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 95%

การศึกษานี้ได้รับการอนุมัติให้ ทำการศึกษาวิจัยในคนได้โดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยด้านสาธารณสุข ในคน สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดเชียงใหม่ รหัสการวิจัยเลขที่ EC - CMPHO 14 / 2558

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18 – 24 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.56 นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 96.87 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 41.78 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 43.86 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.60 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 76.24 เคยได้รับการให้การศึกษา คิดเป็นร้อยละ 82.51 เคยตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวีโดยสมัครใจ คิดเป็นร้อยละ 82.25

มีผลเลือดเป็นลบ คิดเป็นร้อยละ 72.85
 ยังไม่เคยติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
 คิดเป็นร้อยละ 63.45 ทราบวิธีการใช้
 ถุงยางอนามัยอย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อย

ละ 89.30 และทราบวิธีใช้สารหล่อลื่น
 อย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 77.29 และ
 กลุ่มที่ไม่ใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์
 ครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 67.36 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไป ของผู้กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย จำนวน 383 คน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 383)	ร้อยละ
อายุ		
18 – 24 ปี	186	48.56
25 – 30 ปี	89	23.24
31 – 36 ปี	49	12.79
37 – 42 ปี	26	6.79
43 – 49 ปี	33	8.62
	Mean 27.47	SD 8.24
นับถือศาสนา		
พุทธ	371	96.87
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	12	3.13
มัธยมศึกษาตอนต้น	28	7.31
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	160	41.78
อนุปริญญา / ปวส.	37	9.66
ปริญญาตรี	141	36.81
สูงกว่าปริญญาตรี	5	1.31

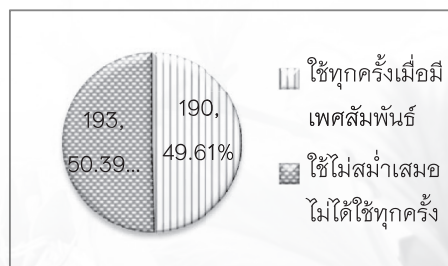
ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 383)	ร้อยละ
อาชีพ		
นักเรียนนักศึกษา	145	37.86
รับจ้าง / ลูกจ้าง / พนักงานบริษัท	168	43.86
เจ้าของกิจการ / ธุรกิจส่วนตัว	42	10.97
ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ	12	3.13
เกษตรกรรม	2	3.66
ว่างงาน	4	0.52
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่า 5,000	62	16.19
5,001 – 10,000 บาท	167	43.60
10,001 – 15,000 บาท	71	18.54
15,001 – 20,000 บาท	60	15.67
มากกว่า 20,000 บาท	23	6.01
Range 3,000 – 50,000 บาท	Mean 11,428.67	SD 6,628.93
สถานภาพสมรส		
โสด	292	76.24
สมรส / คู่ประจำ / อยู่ด้วยกัน	64	16.71
คู่มือประจำ / แยกกันอยู่	24	6.27
หย่าร้าง / เลิกกัน / หม้าย	3	0.78
เคยได้รับการให้บริการปรึกษา		
ไม่เคย	67	17.49
เคย	316	82.51
เคยได้รับการตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวี		
ไม่เคย	68	17.75
เคย	315	82.25

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 383)	ร้อยละ
ผลการตรวจเอชไอวีครั้งสุดท้าย		
ผลเป็นลบ	279	72.85
ผลเป็นบวก	36	9.40
ไม่เคยตรวจมาก่อน	68	17.75
เคยได้รับการรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์		
ไม่เคย	243	63.45
เคย	140	36.55
ทราบวิธีใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกต้อง		
ไม่ใช่	3	0.78
ใช่	342	89.30
ไม่แน่ใจ	38	9.92
ทราบวิธีใช้สารหล่อลื่นอย่างถูกต้อง		
ไม่ใช่	10	2.61
ใช่	296	77.29
ไม่แน่ใจ	77	20.10
การใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก		
ไม่ใช่	258	67.36
ใช่	125	32.67

การใช้ถุงยางอนามัยในระยะเวลาสามเดือนที่ผ่านมา พบว่า มีใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งขณะ
เพศสัมพันธ์ ร้อยละ 49.61 ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์
ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาของชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

2. การให้คะแนนด้านทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยรายข้อ พบว่าคะแนนด้านดังกล่าวอยู่ในระดับสูง 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 3, 7, 8 และ 9 และคะแนนอยู่ในระดับกลาง 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 4, 5, 6, และ 10 ซึ่งในตารางที่ 2 จะนำเสนอเพียงปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยคะแนนของทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยรายข้อ

หัวข้อทัศนคติ	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	(S.D.)	ความ หมาย	ความสัมพันธ์ กับการใช้ ถุงยางอนามัย (p-value)
1. ท่านคิดว่าการใช้ถุงยางอนามัย สามารถป้องกันโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้	4.51	0.65	สูง	0.04*
2. ท่านคิดว่าการใช้ถุงยางอนามัยทำให้ไม่สนุก	3.29	1.10	กลาง	0.01*
3. ท่านคิดว่าการใช้ถุงยางอนามัยทำให้เสียเวลา	3.72	1.08	สูง	0.00*
4. ท่านรู้สึกอายที่พกถุงยางอนามัย	3.92	1.05	สูง	0.05*
5. ท่านรู้สึกอายที่ต้องซื้อถุงยางอนามัยที่ร้านสะดวกซื้อหรือซื้อถุงยางอนามัยจากสถานพยาบาลด้วยตนเอง	3.66	1.13	กลาง	0.04*
คะแนนรวม	3.64	0.86	กลาง	

* p < .05

3. การให้คะแนนของบรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงต่อการใช้ถุงยางอนามัย
3.1 ด้านความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงต่อการใช้ถุงยางอนามัย รายข้อ พบว่า คะแนนด้านดังกล่าวอยู่ในระดับสูงทั้งหมด 12 ข้อ และมี 5 ข้อ ที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยคะแนนของทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยรายข้อ

หัวข้อความเชื่อ	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	(S.D.)	ความ หมาย	ความสัมพันธ์กับการใช้ ถุงยางอนามัย (p-value)
1. คนรัก(แฟน)คาดหวังว่าท่านใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก	3.93	0.94	สูง	0.00*
2. คนรัก(แฟน)คาดหวังว่าท่านพกถุงยางอนามัยติดตัวตลอดเวลา	3.93	0.91	สูง	0.00*

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หัวข้อความเชื่อ	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	(S.D.)	ความ หมาย	ความสัมพันธ์กับการใช้ ถุงยางอนามัย (p-value)
3. พ่อแม่คาดหวังว่าท่านกล้าปฏิเสธคู่นอน เมื่อคู่นอน ไม่ใช้ถุงยางอนามัย	4.02	0.92	สูง	0.02*
4. คนรัก(แฟน)คาดหวังว่าท่านกล้าปฏิเสธคู่นอน เมื่อคู นอนไม่ใช้ถุงยางอนามัย	3.91	0.90	สูง	0.02*
5. คนรัก(แฟน)คาดหวังว่าท่านกล้าซื้อถุงยางอนามัย ด้วยตัวเอง	4.16	0.76	สูง	0.02*
คะแนนรวม	4.03	1.04	สูง	

* p < .05

3.2 ด้านแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตาม
ความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงต่อพฤติกรรมการใช้
ถุงยางอนามัยรายข้อ พบว่า ระดับคะแนน

ด้านดังกล่าวอยู่ในระดับสูง ทั้ง 6 ข้อ และมี 3
ข้อ ที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยาง
อนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยคะแนนของบรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงต่อการใช้ถุงยางอนามัย ด้านแรงจูงใจที่จะ
ปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยรายข้อ

หัวข้อความเชื่อ	ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$	(S.D.)	ความหมาย	ความสัมพันธ์กับการใช้ ถุงยางอนามัย (p-value)
1. สีสันของถุงยางอนามัยเป็นแรงจูงใจให้ท่าน ใช้ถุงยางอนามัย	3.97	0.88	สูง	0.03*
2. กลิ่นต่าง ๆ ของถุงยางอนามัยเป็นแรงจูงใจ ให้ท่านใช้ถุงยางอนามัย	4.06	0.85	สูง	0.01*
3. ขนาดของถุงยางอนามัยมีให้เลือก หลากหลายเป็นแรงจูงใจให้ท่านใช้ถุงยาง อนามัย	4.11	0.83	สูง	0.01*
คะแนนรวม	4.04	0.80	สูง	

* p < .05

4. การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression Analysis) หา
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์ของ
กลุ่มตัวอย่างโดยวิเคราะห์แบบคราวละหลายปัจจัยโดยคำนึงถึงผลกระทบของปัจจัยอื่น ๆ

จากการศึกษาพบว่า ทศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Adjusted OR 0.64, 95% CI 0.41 – 1.00, $p < 0.05$) บรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงด้านความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงต่อการใช้ถุงยางอนามัยมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Adjusted OR 0.42 95% CI 0.21–0.86, $p < 0.02$) และด้านแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงต่อการใช้ถุงยางอนามัยมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติ (Adjusted OR 0.42 95% CI 0.21–0.92, $p < .03$) และพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้ การทราบวิธีการใช้สารหล่อลื่นอย่างถูกต้อง และการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของชีวิตมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยพบว่า กลุ่มคนที่มีอายุ 18 – 24 ปี ใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์มากกว่า คิดเป็น 1.16 เท่า (95%CI ,0.69 – 1.96) ของกลุ่มคนที่มีอายุมากกว่า 24 ปี และผู้ที่มิใช่คู่ไม่ประจำใช้ถุงยางอนามัยคิดเป็น 1.57 เท่าของผู้ที่มีคู่ประจำ ดังตาราง ที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย โดยการวิเคราะห์แบบหลายตัวแปร (Multivariate analysis)

ปัจจัย	การวิเคราะห์คร่าวหลายปัจจัย		
	การใช้ถุงยางอนามัย n/N (%)	Crude OR (95% CI)	Adjusted OR (95% CI)
อายุ			
มากกว่า 24 ปี	95/197 (48.22%)	Referent	Referent
18 – 24 ปี	95/186 (51.08%)	1.12 (0.75 – 1.67)	1.12 (0.66 – 1.88)
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน			
1 – 10,000 บาท	104/229(45.41%)	Referent	Referent
มากกว่า 10,000 บาท	86/153(55.84%)	1.52* (1.01 – 2.29)	1.92* (1.12 –3.25)
สถานภาพการสมรส			
มีคู่ประจำ	27/64(42.19%)	Referent	Referent
มิใช่คู่ประจำ	163/319(51.10%)	1.43 (0.83 –2.46)	1.53(0.85 – 2.74)
ในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในชีวิตใช้ถุงยางอนามัยหรือไม่			
ไม่ใช้	112/258(43.41%)	Referent	Referent
ใช้	78/125(62.40%)	2.16* (1.40 – 3.35)	2.26* (1.41 – 3.62)
การได้รับการให้การศึกษาเพื่อตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวี			
เคย	152/316(48.10%)	Referent	Referent
ไม่เคย	38/67(56.72%)	1.41 (0.83 – 2.40)	1.29 (0.53 – 3.11)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัจจัย	การวิเคราะห์คร่าวหลายปัจจัย		
	การใช้ถุงยางอนามัย n/N (%)	Crude OR (95% CI)	Adjusted OR (95% CI)
ท่านเคยได้รับการตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวีหรือไม่			
เคย	152/315(48.25%)	Referent	Referent
ไม่เคย	38/68(55.88%)	1.36 (0.80 – 2.30)	1.79 (0.71 – 4.48)
ท่านเคยรับการรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หรือไม่			
เคย	116/347(33.43%)	Referent	Referent
ไม่เคย	24/36(66.67%)	1.28 (0.84 – 1.94)	1.40 (0.86 – 2.26)
ท่านทราบวิธีใช้สารหล่อลื่นอย่างถูกต้อง			
ไม่ใช้/ไม่แน่ใจ	29/87(33.33%)	Referent	Referent
ใช้	161/296(54.39%)	2.39* (1.45 – 3.93)	2.50* (1.45 – 4.33)
ทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย			
ดีปานกลางหรือดีน้อย	70/166(42.17%)	Referent	Referent
ดีมาก	120/126 (55.30%)	1.70* (1.13 – 2.55)	1.63* (1.04 – 2.55)
บรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิง ด้านความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงต่อการใช้ถุงยางอนามัย			
ดีปานกลางหรือดีน้อย	45/155(39.13%)	Referent	Referent
ดีมาก	145/268(54.10%)	1.83* (1.18 – 2.86)	2.21* (1.10 – 4.45)
บรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิง ด้านแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงต่อการใช้ถุงยางอนามัย			
ดีปานกลางหรือดีน้อย	44/111(39.64%)	Referent	Referent
ดีมาก	146/272(53.68%)	1.76* (1.13 – 2.76)	2.27* (1.10 – 4.67)

* P < .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลสามารถนำมาประยุกต์ในการทำนายปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับ ชายได้ โดยพบว่า ทัศนคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย บรรทัดฐานอ้างอิงของกลุ่มผู้ใกล้ชิดเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้การใช้ถุงยางอนามัย

เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก กลุ่มที่ไม่เคยได้รับการตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวี การรู้วิธีใช้สารหล่อลื่น ต่างก็เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีการใช้ถุงยางอนามัยสม่ำเสมอเพียงร้อยละ 50.39 เมื่อเทียบกับผลการสำรวจในปี 2557 ของจังหวัดเชียงใหม่พบการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งใน

รอบ 3 เดือน ร้อยละ 62.56 (สำนักกระบวน
วิทยา, 2557) เห็นได้ว่าการใช้ถุงยางอนามัย
ลดลง และเมื่อเทียบกับพฤติกรรมการใช้
ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับ
ชายกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีการใช้ร้อยละ 62.13
พบว่ากลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในจังหวัด
เชียงใหม่มีการมีการใช้ถุงยางอนามัยน้อยกว่า
กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็น
ว่าควรมีการทบทวนและหาแนวทางเพื่อให้
กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมีการใช้ถุงยาง
อนามัยสม่ำเสมออย่างจริงจัง

สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการ
การใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายที่มีเพศ
สัมพันธ์กับชาย ด้านทัศนคติต่อการใช้ถุงยาง
อนามัย ที่พบว่ากลุ่มที่มีทัศนคติดีมาต่อการใช้
ถุงยางอนามัยมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย
สม่ำเสมอ ร้อยละ 55.30 มากกว่า 1.56 เท่า
เมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีเจตคติปานกลางและน้อย
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากทัศนคติ
เป็นความรู้สึกเชื่อ ศรัทธาต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จน
เกิดความรู้สึกพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา
กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีทัศนคติที่ดี
เชื่อว่าถุงยางอนามัยสามารถป้องกันโรคเอดส์
และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ การใช้
ถุงยางอนามัยไม่ได้ทำให้ไม่สนุกขณะมีเพศ
สัมพันธ์ การใช้ถุงยางอนามัยไม่ทำให้เสียเวลา
ไม่รู้สึกรำคาญที่พกถุงยางอนามัย และไม่รู้สึกรำคาญ
ที่ต้องซื้อถุงยางอนามัยที่ร้านสะดวกซื้อ หรือ
ขอรับถุงยางอนามัยจากสถานพยาบาลด้วย
ตนเอง มีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทุก
ครั้งมากกว่ากลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่
มีทัศนคติด้านนี้น้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
สอดคล้องกับการศึกษาของ Gaston Godin
และคนอื่น ๆ ที่ประเทศแคนาดา (Gaston Godin
et al., 2011) และ การศึกษาของ Hugh Klein
& Rachel L. Kaplan ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา

(Hugh Klein & Rachel L. Kaplan, 2012) ที่พบว่า
ทัศนคติมีความสัมพันธ์ต่อการใช้ถุงยางอนามัย
ของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติ

ด้านบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิงที่
ใกล้ชิดเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย ตามหลัก
ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ความเชื่อเกี่ยว
กับความคาดหวังของบุคคลในกลุ่มผู้ใกล้ชิด
เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยร่วมกับแรงจูงใจ
ที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของบุคคลในกลุ่ม
ผู้ใกล้ชิด เป็นบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิงหรือ
กลุ่มผู้ใกล้ชิดเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย การ
ศึกษานี้เป็นไปตามหลักทฤษฎี กลุ่มชายที่มีเพศ
สัมพันธ์กับชายที่มีความเชื่อเกี่ยวกับความคาด
หวังของบุคคลในกลุ่มผู้ใกล้ชิดเกี่ยวกับการใช้
ถุงยางอนามัยในระดับมากมีการใช้ถุงยาง
อนามัยทุกครั้ง (ร้อยละ 54.10) มากกว่ากลุ่มที่
มีระดับความเชื่อปานกลางและน้อย 2.38 เท่า
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใกล้
ชิดที่เป็นคนรัก (แฟน) กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์
กับชายที่มีความเชื่อเกี่ยวกับคาดหวังว่า คนรัก
(แฟน) อยากให้ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมี
เพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก พกถุงยางอนามัย
ติดตัวตลอดเวลา ถ้าปฏิเสธคู่นอนเมื่อคู่นอน
ไม่ใช้ถุงยางอนามัย ถ้าซื้อถุงยางอนามัยด้วย
ตัวเอง จะมีผลต่อการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ความเชื่อ
เกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มผู้ใกล้ชิดที่เป็น
พ่อแม่ที่คาดหวังว่าชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย
ถ้าปฏิเสธคู่นอนเมื่อคู่นอนไม่ใช้ถุงยางอนามัย
มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับแรงจูงใจที่
จะปฏิบัติตามความคาดหวังของบุคคลในกลุ่ม
ผู้ใกล้ชิด ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีระดับ
แรงจูงใจมากจะมีการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง
(ร้อยละ 53.68) มากกว่ากลุ่มที่มีระดับ

แรงจูงใจปานกลางและน้อย 2.38 เท่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สีสัน กลิ่น และขนาดของถุงยางอนามัยเป็นแรงจูงใจให้ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษานี้สนับสนุนทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลที่อธิบายว่าการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญต่อตนเอง ทั้งด้านความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังและแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตาม เป็นปัจจัยที่ทำให้มนุษย์รู้สึกว่าการกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใด บรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงจึงเป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Gregory Joseph Gross เมืองมิดเวสต์ สหรัฐอเมริกาที่พบว่า บรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิง (Subjective norm) เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายความตั้งใจต่อการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งต่อไปของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้ (Gregory Joseph Gross, 2012)

นอกจากนี้ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้ การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก การรู้วิธีใช้สารหล่อลื่น ต่างก็เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการรณรงค์ประชาสัมพันธ์และปัจจัยเชิงพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความแตกต่างกัน เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดทัศนคติที่นำไปสู่พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยมากขึ้น (ณัฐวิวัฒน์ ตั้งปฐมวงศ์, 2555)

สรุป ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งของชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยตามกรอบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ที่ได้จาก

การศึกษานี้ จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนส่งเสริมให้เกิดความตระหนัก ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย สร้างจิตสำนึกการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยต่อตนเองและคู่นอน ให้มีการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายเพิ่มขึ้น เป้าหมายคือร้อยละ 100 ของการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์เพื่อลดอัตราการติดเชื้อเอชไอวี รายใหม่ตามแผนยุทธศาสตร์เอดส์ชาติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มชายที่มีสัมพันธ์กับชายในการศึกษาวิจัยนี้ ทั้งปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านบรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิง และปัจจัยส่วนบุคคลที่สำคัญ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการที่จะนำไปวางแผนและหามาตรการที่เหมาะสมที่จะช่วยเพิ่มการใช้ถุงยางอนามัยให้เกิดขึ้นร้อยละ 100 เพื่อยุติปัญหาเอดส์ด้านการลดผู้ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ ในกลุ่มกลุ่มชายที่มีสัมพันธ์กับชายต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและควรศึกษาเชิงทดลองโดยการพัฒนาโปรแกรมจากปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย ได้แก่ ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านบรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงและปัจจัยส่วนบุคคลที่สำคัญ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์อย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์. (2558). *Thailand AIDS Response Progress Report 2015*. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2559 จาก http://www.unaids.org/sites/default/files/country/documents/THA_narrativereport_2015.pdf.
- จิรภัทร หลงกุล และสุพรรณิ พรหมเทศ. (2555). *การใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์ กับชายในจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐวิวัฒน์ ตั้งปฐมวงศ์. (2555). *การรณรงค์ประชาสัมพันธ์และปัจจัยพยากรณ์ผลลัพธ์เชิงพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มชายรักชายในชว่นาเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- เพชรศรี ศิริรินทร์. (บรรณาธิการ). (2556). *รายงานผลการดำเนินงาน สำนักโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ปี พ.ศ. 2556*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ศรัณย์ พิมพ์ทอง. (2554). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ในชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาลังคมและสิ่งแวดล้อม, คณะพัฒนาลังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2556). *ข้อมูลสถิติจากการสำมะโนประชากรจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2556*. สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2557 จาก http://chiangmai.old.nso.go.th/nso/project/search/index.jsp?province_id=48&fid=1
- สำนักกระบวนวิทยา. (2556). *ภาพรวมสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อเชื้อเอชไอวี ประเทศไทย พ.ศ. 2556*. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2557 จาก http://www.boe.moph.go.th/files/report/20141128_31017647.pdf
- สำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. (2556). *แนวทางการดำเนินงานป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายและสาวประเภทสองประเทศไทย พ.ศ. 2556*. นนทบุรี: สำนักกระบวนวิทยา.
- สุปิยา จันทรมณี และไพโรจน์ จันทรมณี. (2557). *การเฝ้าระวังการติดเชื้อเอชไอวี โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ปี พ.ศ. 2557*. สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2558 จาก http://www.gfaiidsboe.com/Downloads/ibbs_file/msm/MSM_on_Web.zip
- Casolino , E. (2014). *Trends in condom use and risk behaviours after sexual exposure to HIV. a seven-year observational study*. Retrieved September 1, 2014 from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/25157477>.

- FHI and Bureau of AIDS, TB and STIs. (2011). *The Asian Epidemic model (AEM) Projections for HIV/AIDS in Thailand 2005 – 2025*. Retrieved July 25, 2012 from [http://www.aidsdatahub.org/sites/default/files/documents/The_Asian_Epidemic_Model_Projections_for HIV/AIDS_in_Thailand_2005_2025.pdf](http://www.aidsdatahub.org/sites/default/files/documents/The_Asian_Epidemic_Model_Projections_for_HIVAIDS_in_Thailand_2005_2025.pdf).
- Fishbein, M. & Ajzen, I. (1970–1980). *Belief Attitude Intention And Behavior An Introduction To Theory And Research Massachusetts, 1975*. Retrieved February 25, 2011 from <http://people.umass.edu/ajzen/f&a1975.html>.
- Gaston Gadin, Gerjo Kok, Lydi-Anne, Joanne Otis. (2011). *Determinants of condom use among HIV positive men who have sex with men. International Journal of STD & AIDS July 2011*. Retrieved November 8, 2015 from https://www.researchgate.net/researcher/58655371_M_Schutz.
- Gregory Joseph Gross. (2012). Midwest men's sex survey: the impact of norms, attitudes, and control factors on intentions and action planning to use condoms. *Journal of University of Iowa*. Retrieved November 17, 2015 from <http://ir.uiowa.edu/etd/2881/>.
- Hugh Klein, Rachel L. Kaplan. (2012). Condom use attitudes and HIV risk among American MSM seeking partners for unprotected sex via the Internet. *Int Public Health J* 2012;4(4):419–433 Retrieved March 4, 2015 from https://www.researchgate.net/publication/235984068_Condom_use_attitudes_and_HIV_risk_among_American_MSM_seeking_partners_for_unprotected_sex_via_the_Internet.
- Nyoni, JE. (2012). *Condom use and HIV-related behaviors in urban Tanzanian men who have sex with men: a study of beliefs, HIV knowledge sources, partner interactions and risk behaviors*. Retrieved March 17, 2015 from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/?term=Nyoni+JE%3A2012>.
- Remis, RS. (2014). *HIV transmission among men who have sex with men due to condom failure*. Retrieved March 15, 2015 from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/?term=Remis+RS%3A2014>.
- Stanecková, D. (2009). *HIV and risk behavior among men who have sex with men in Slovakia (2008–2009)*. Retrieved March 21, 2015 from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/25622481>.
- Yamane. (1967). *Taro Statistic : An Introductory Analysis*. New York: Harper & row.